

Zpráva o plnění priorit Rady za rok 2018 a priority Rady stanovené pro rok 2019

Rada se při své činnosti řídí zákonem o vysílání, zákonem o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, zákonem o reklamě a dalšími právními předpisy.

Všem činnostem stanovených těmito zákony se Rada věnuje bez výjimky, v jejich rámci si stanovuje priority, na něž se v daném kalendářním roce zaměří. Volba priorit zpravidla reflektuje aktuální události nebo společenskou poptávku apod.

Dne 18. prosince 2018 na 21. zasedání Rada vyhodnotila plnění priorit roku 2018 a stanovila priority pro rok 2019.

I.

Vyhodnocení priorit Rady pro rok 2018

1) Mediální gramotnost

Rada se již v minulých letech opakovaně zaměřovala na problematiku mediální gramotnosti a na nutnost kvalitní mediální výchovy. Poté, co byl Ministerstvem vnitra ČR zveřejněn Audit národní bezpečnosti, který identifikoval nízkou mediální gramotnost české populace jako bezpečnostní hrozbu, Rada rozhodla věnovat se dané oblasti ještě intenzivněji. V roce 2018 si Rada zadá zpracování dvou výzkumů, které se zaměří na vybraný segment mediální gramotnosti. První bude zkoumat znalosti a uživatelské dovednosti občanů ČR v souvislosti s novými technologiemi typu HbbTV, druhý bude zacílen na děti a dospívající jako posluchače rozhlasového vysílání. Dalším z úkolů Rady bude identifikovat oblasti, v nichž může v rámci svých zákonem vymezených kompetencí aktivně přispět k rozvoji mediální gramotnosti.

Vyhodnocení:

V průběhu roku 2018 byl zadán a zpracován výzkum Děti a rozhlas. Výzkum poskytl podrobný vhled do současného vztahu dětí k rozhlasovému vysílání. Výzkum prokázal, že rozhlasové vysílání není médiem, které by bylo nastupující generací přehlíženo. Z jeho závěrů je možné doložit, že mezi dětmi mají oblibu nejen dětské stanice, tedy rozhlasový obsah určený přímo jim, ale že děti poslouchají i stanice, které nejsou primárně cíleny na ně. Děti volí své oblíbené rozhlasové programy nejen podle typu hudby, ale podstatné je pro ně i mluvené slovo. Preferují stanice s populárními moderátory, kteří je dokáží pobavit. Tématu dětí a rozhlasu se věnovala také konference Média dětem, média s dětmi, pořádaná Radou v rámci zlínského filmového festivalu. Na konferenci byla prezentována zjištění výzkumu a také zde vystupovali zástupci rozhlasových stanic. Do kontextu mediální gramotnosti dospívajících pak problematiku zasadila rozhlasová teoretička z Univerzity Palackého v Olomouci, která nastínila další perspektivy rozhlasového vysílání v kontextu koexistence s novými médii. Prostor na konferenci dostaly také děti, které se v rámci mediálního vzdělávání podílejí na tvorbě rozhlasového obsahu.

Na zářijové konferenci ve Zbirohu byl Radou představen další zpracovaný výzkum, který se zabýval otázkami, nakolik čeští diváci znají technologii HbbTV a zda a jak využívají její možnosti. Výzkum poskytl informace o tom, jak významně jsou mezi diváky zastoupeny chytré televize, zda umějí používat funkce chytré televize, jestli a v jakém rozsahu užívají možnosti vstupovat do televizních archivů, jaké mají případné obavy v souvislosti s připojením televize na internet apod. Výzkum poskytl velice významná data, informující o úrovni rozšíření moderních

televizních technologií mezi diváky, ale také o schopnosti diváků s těmito technologiemi pracovat a využívat jejich přednosti.

V roce 2018 se zástupci Rady aktivně podíleli na sérii seminářů Budoucnost mediální výchovy v ČR, pořádaných univerzitními odborníky ve spolupráci s občanskými iniciativami, zainteresovanými orgány státní správy a zástupci školství, které vyvrcholily v září 2018 veřejným slyšením „Aktéři vzdělávací politiky a mediální výchova“ v Senátu parlamentu České republiky.

2) Objektivita a vyváženost předvolebního vysílání

V roce 2018 se v České republice uskutečnila přímá volba prezidenta a rovněž proběhla volba do třetiny Senátu PČR a do zastupitelstev obcí. Jako tradičně lze očekávat vysoký zájem médií o předvolební dění, v případě prezidentské volby je možné předpokládat mimořádnou pozornost médií. Řada televizních a rozhlasových programů do svého vysílání zařadí i speciální předvolební debaty kandidátů či jiné pořady s předvolební dramaturgií. Všechny tyto pořady budou předmětem kvantitativně-kvalitativních mediálních analýz, stejně jako standardní zpravodajské a publicistické pořady vysílané v období čtyř týdnů před volbami. Analýzy budou hodnotit, zda se provozovatelé nedopustili porušení zásad objektivit a vyváženosti a zda vysílání nekalým způsobem nevstoupilo do volební soutěže.

Vyhodnocení:

V roce 2018 byla externí agenturou zpracována kvantitativně-kvalitativní analýza vybraných zpravodajských a publicistických pořadů vysílaných v období před volbou prezidenta na programech České televize, NOVA, Prima, Televize Barrandov, Českého rozhlasu, Rádia Impuls a Frekvence 1. Hlavním cílem analýz bylo odpovědět na otázku, zda předvolební vysílání vybraného provozovatele jako celek, i v rámci jednotlivých pořadů, dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování. Rada se se zjištěními analýz seznámila a v případech, v nichž shledala sporné otázky či podezření na porušení zákona, přistoupila k dalším krokům. Rada vyžádala od provozovatelů čtyři vysvětlení, zahájila jedno řízení o přestupku a vydala jedno upozornění na porušení zásad objektivit a vyváženosti.

V souvislosti s konáním voleb do třetiny Senátu PČR a do zastupitelstev obcí Rada rovněž rozhodla o zadání a vypracování kvantitativně-kvalitativních analýz zpravodajských a publicistických pořadů. Analýzy se týkají stejného okruhu programů, přičemž navíc přibyl nový televizní program Seznam.cz TV. Analýzy budou z větší části zpracované vybranou externí agenturou, částečně pak prostřednictvím analytiků Úřadu Rady. Výstupy z analýz Rada projedná na jaře 2019.

3) Kontrola vysílání kmitočtových sítí

V roce 2018 bude probíhat intenzivnější kontrola rozhlasového vysílání prostřednictvím vysílačů u licencí, jejichž udělení bylo spojené s přidělením většího souboru technických komunikací. Jedná se zejména o kontrolu včasnosti zahájení vysílání dle zákona na všech souborech technických parametrů, a s tím spojenou efektivitu užívání kmitočtového spektra.

Vyhodnocení:

V průběhu roku 2018 byla pravidelně prováděna kontrola zahájení vysílání pomocí nahrávacího zařízení TERAMOS, pro místa nepokrytá tímto zařízením bylo provedeno několik místních šetření v souvislosti se zahájením vysílání podle rozhlasových licencí, které obsahují větší množství souborů technických parametrů. Jednalo se o místní šetření provedená dne 21. února 2018 od 8.30 do 17.30 hodin, dne 8. března 2018 od 9.00 do 18.00 hodin a dne 9. března 2018 od 10.00 do 18.00 hodin.

Zároveň bylo provedeno několik komparativních analýz u vysílání obdobných programů na základě několika licencí (7. zasedání vysílání některých programů Evropa 2; 8. zasedání vysílání některých programů COUNTRY; 11. zasedání vysílání některých programů Rock Radio; 14. zasedání vysílání programu RADIO ČERNÁ HORA; 16. zasedání vysílání některých programů Hitrádio; 19. zasedání vysílání některých programů Rock Radio).

4) Monitoring obsahu audiovizuálních služeb s ohledem na možné technologické inovace

V souvislosti s rozvojem technologií umožňujících kombinovat „standardní televizní vysílání“ s platformami na bázi připojení k internetu dochází k trendu spočívajícímu v inovacích a změnách „klasického“ televizního vysílání. S tímto rozvojem dochází i ke změnám chování diváků a současně novým možnostem provozovatelů v rámci modifikace vysílaného obsahu. S ohledem na tyto změny považujeme za účelné i v roce 2018 věnovat pozornost, a zařadit mezi priority, rozvoj technologií televizního vysílání mj. HbbTV platformy. Vidíme jako vysoce důležité, zaměřit se zejména na online způsoby šíření, které začínají být nově využívány poskytovateli audiovizuálních služeb, ovšem mnohdy bez dostatečného povědomí o tom, že spadají do celoevropského regulačního rámce, bez ohledu na konkrétní technologii šíření.

Vyhodnocení:

Rada v uplynulém roce intenzivně zkoumala a monitorovala nové způsoby šíření televizního vysílání a upozorňovala provozovatele na povinnost mít platnou licenci k provozování televizního programu bez ohledu na technologii, kterou je šířen. V průběhu roku 2018 Rada prováděla kontinuální analýzy AVMSnV jak v evidenci Rady, tak současně i služeb, které by mohly naplnit kritéria pro evidenci. Rada v důsledku aktivního postupu v této oblasti odhalila případy vysílání bez oprávnění a udělila několik nových licencí k provozování televizního programu prostřednictvím zvláštních přenosových systémů, které využívali online šíření, live streaming prostřednictvím platformy YouTube, nebo například HbbTV aplikace. Svůj postup v oblasti vysílání prostřednictvím nových technologií obhájila Rada v roce 2018 i před správním soudem, kdy byla Městským soudem v Praze zamítnuta žaloba proti rozhodnutí Rady o uložení pokuty za neoprávněné vysílání prostřednictvím HbbTV. V souvislosti s fenoménem HbbTV vyvstaly mimo jiné i otázky, zda a nakolik veřejnost zná tuto platformu a jestli ji využívá. Rada proto rozhodla o zadání sociologického výzkumu, který objasnil vnímání a uživatelské návyky spojené s užíváním tzv. Smart TV.

5) Směrnice AVMS

Rady bude i v roce 2018 aktivně participovat na přípravě revize směrnice AVMS na úrovni Evropské Komise a Evropské skupiny regulátorů (ERGA). V rámci nově vznikajících pracovních skupiny bude Rada aktivním členem skupiny zabývající se problematikou rozšíření věcné působnosti směrnice AVMS, ke které dojde novelizací směrnice zejména v oblasti online vysílání a platform pro sdílení audiovizuálního obsahu.

Vyhodnocení:

Rada se v průběhu celého roku 2018 aktivně podílela na přípravách na implementaci nové revidované Směrnice AVMS, která byla s konečnou platností schválena na podzim tohoto roku. Rada se účastnila procesu tvorby nové evropské mediální legislativy zejména v rámci Evropské Komise a Evropské skupiny regulátorů (ERGA), a to v rámci specializované pracovní skupiny, které se zabývala problematikou implementace nové směrnice a rozšiřováním její věcné působnosti do online oblasti a také v rámci pracovní skupiny pro samoregulaci a ko-regulaci.

Společně s Ministerstvem kultury se Rada účastnila také debaty členských států EU k novému znění směrnice, a to v rámci Kontaktního výboru při Evropské komisi.

6) Spolupráce Rady s orgány státní správy

V roce 2018 se Rada bude v rámci spolupráce s orgány státní správy podílet zejména na přípravě a aplikaci nového nařízení o ochraně spotřebitelů (v listopadu 2017 jej schválil Evropský parlament, bude následovat ještě česká jazyková verze a její korektury, a to po schválení na Evropské radě a publikaci v Úředním věstníku, které se očekává v lednu 2018). Taktéž se Rada bude podílet na činnosti nově ustanovené komise k digitalizaci rozhlasu (pod gescí Ministerstva kultury).

Vyhodnocení:

Rada se účastnila jednání na Ministerstvu průmyslu a obchodu spojených s aplikací nového nařízení o ochraně spotřebitelů (adaptace právního řádu pro možnost užití nástrojů předpokládaných nařízením a jednání o určení dozorcího orgánu pro nařízení o portabilitě, které je jednou z evropských norem z přílohy nařízení o ochraně spotřebitelů). Rada se účastnila dvou zasedání nově ustanovené komise k digitalizaci rozhlasu (pod gescí Ministerstva kultury) a pro jednání této komise připravila podkladový materiál k možným postupům a dopadům při různých variantách digitálního a analogového vysílání.

Významným způsobem pokračovala spolupráce v Koordinační skupině pro zdravotní tvrzení za účasti mimo jiné Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Státní zemědělské a potravinářské inspekce.

Rovněž byla Rada požádána o spolupráci Ministerstvem zdravotnictví ve věci zkušeností z monitoringu vysílání zaměřeného na reklamu na alkohol.

7) Kybernetická bezpečnost

V roce 2018 bude aktualizován dokument Analýza infrastruktury a procesů Rady z pohledu zákona č. 181/2014 Sb. a to na základě zjištění vyplývajících ze srovnávací analýzy.

Vyhodnocení:

V roce 2018 proběhl externí audit, jehož předmětem bylo provedení jednorázové srovnávací analýzy úrovně kybernetické bezpečnosti v Radě. Nápravná opatření vyplývající z auditní zprávy byla realizována v průběhu roku. Hlavním výstupem bylo schválení aktuálních politik v oblasti systému řízení bezpečnosti informací, které obsahují hlavní zásady, cíle, bezpečnostní potřeby, práva a povinnosti ve vztahu k řízení bezpečnosti informací v Radě.

8) eGovernment (ÚEP, ISZR)

V souvislosti s dalším rozvojem eGovernmentu se Rada zaměření na zápis údajů do ISZR (Informačních systémů základních registrů), kde předmětem zápisu budou zejména vydaná rozhodnutí o udělení oprávnění. Na základě vývoje situace ohledně ÚEP (úplného elektronického podání) bude zvážena případná modifikace Elektronického systému spisové služby.

Vyhodnocení:

Vydaná rozhodnutí o udělení oprávnění nejsou odesílána do ISZR z důvodu nedokončené implementace na straně Ministerstva vnitra, coby provozovatele registru RPP. Rada nadále sleduje vývoj v oblasti eGovernmentu a na změny, které budou implementovány, bude reagovat. ESSL je dle dodavatele připraven na příjem ÚEP.

9) Ochrana osobních údajů

V oblasti ochrany osobních údajů je třeba posoudit rozsah zpracovávaných a ukládaných osobních údajů dle jejich dosavadních zpracování. V roce 2018 dojde k úpravě interních služebních předpisů a postupů tak, aby byly v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 s případným posílením bezpečnostních mechanismů.

Vyhodnocení:

RRTV upravila své pracovní postupy tak, aby zajistila soulad s Obecným nařízením Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679, o ochraně osobních údajů. Od května 2018 má Rada také zřízenou pozici pověřence.

II.

Priority Rady pro rok 2019

1) Kontrola vysílání kmitočtových sítí

I v roce 2019 bude probíhat intenzivnější kontrola rozhlasového vysílání prostřednictvím vysílačů u licencí, jejichž udělení bylo spojené s přidělením většího souboru technických komunikací, resp. obdobných programů vysílaných na základě několika licencí. Jedná se zejména o kontrolu včasnosti zahájení vysílání dle zákona na všech souborech technických parametrů, a s tím spojenou efektivitu užívání kmitočtového spektra a o zjištění skutečného stavu lokalizace programů dle licenčních podmínek.

2) Spolupráce Rady s orgány státní správy

Rada bude spolupracovat v nadcházejícím roce zejména s Ministerstvem kultury na přípravě transpozice nové Směrnice AVMS do českého právního řádu a bude se i nadále podílet na činnosti poradního orgánu Ministra kultury k digitalizaci rozhlasu. Rada bude také v rámci svých kompetencí spolupracovat s ČTÚ, MPO a Ministerstvem kultury a dalšími dotčenými subjekty na procesu přechodu zemského digitálního televizního vysílání na standard DVB-T2. Pod gescí MPO bude dále probíhat příprava na adaptaci a následnou aplikaci nového nařízení o přeshraniční spolupráci při ochraně spotřebitelů (toto nové nařízení nahradí stávající s účinností od roku 2020).

3) Směrnice AVMS

V roce 2018 byl dokončen proces revidování Směrnice AVMS a byla schválena její novelizovaná podoba. Jedná se o zcela zásadní událost s významným dopadem pro celý evropský mediální prostor. Rada se bude aktivně účastnit procesu implementace nových pravidel, jak na vnitrostátní úrovni ve spolupráci s Ministerstvem kultury a také dotčenými provozovateli a poskytovateli AVMS služeb, a současně na celoevropské úrovni ve spolupráci s ostatními členskými státy a Evropskou komisí v rámci Kontaktního výboru směrnice a ERGA. Implementace bude vyžadovat řadu podstatných kroků a úkolů, mezi něž patří i příprava koncepčních změn v práci Rady a jejího Úřadu. Úřad Rady se musí personálně i metodicky připravit na některé zcela nové úkoly, které před něj budou s novelizovanou právní úpravou kladeny. Některé pracovní postupy bude třeba přehodnotit, na nové nároky se budou muset analytici i právníci odborně připravit. Bude nezbytné formulovat doplněné či pozměněné metodické pokyny a nastavit koncepci práce reflektující nově vyvstalé požadavky.

4) Objektivita a vyváženost předvolebního vysílání

V roce 2019 se uskuteční volby do Evropského parlamentu. Lze očekávat vysoký zájem médií o předvolební dění a vyhrocené mediální střety, zejména mezi podporovateli a odpůrci našeho členství v Evropské unii, ale i mezi zastánci různých postojů k budoucí transformaci Evropské unie a jejích orgánů. Je nutno předpokládat, že televizní a rozhlasové programy do svého vysílání zařadí i speciální předvolební debaty kandidátů či jiné pořady s předvolební dramaturgií. Všechny tyto pořady budou předmětem kvantitativně-kvalitativních mediálních analýz, stejně jako standardní zpravodajské a publicistické pořady vysílané v období čtyř týdnů před volbami. Analýzy budou hodnotit, zda se provozovatelé nedopustili porušení zásad objektivnosti a vyváženosti a zda vysílání nekalým způsobem nevstoupilo do volební soutěže.

5) Charakteristika služebních míst

Zpracování charakteristiky služebních míst pro všechna obsazená i neobsazená služební místa v RRTV dle služebního předpisu náměstka MV o charakteristice služebních míst.

6) Zavádění řízení kvality ve služebních úřadech

Zavádění kritériálního zlepšování za účelem zefektivnění vnitřního fungování Úřadu Rady v souladu se strategickým rámcem rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020.